Datum
7 september 2021

Zaaknummer
2021-011269

Onderwerp
Afspraken stelpost jeugd

Inlichtingen bij
Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl

Blad
1 van 3

De Gemeenteraad

Geachte gemeenteraad,

Op vrijdag 19 juli 2021 zijn er door het Rijk, het IPO en de VNG de afspraken bevestigd over hoe gemeenten kunnen omgaan met de onzekerheid over de hoogte van het Gemeentefonds met betrekking tot compensatie voor de oplopende kosten van de jeugdzorg bij het opstellen van de meerjarenbegroting 2022-2025. Via deze brief bevestigen wij deze afspraken namens de provincie Gelderland, zodat u hier zekerheid over heeft bij het opstellen van uw meerjarenbegroting 2022-2025. Wat er precies is afgesproken en hoe hier mee om te gaan, leest u hieronder in deze brief.

Afspraken Rijk-IPO-VNG over stelpost Jeugd

Tussen Rijk, IPO en VNG is afgesproken dat gemeenten in hun meerjarenraming voor de jaarschijven 2023 tot en met 2025 rekening mogen houden met 75% van de bedragen uit de Hervormingsagenda Jeugd. Dit resultaat komt in de plaats van de stelpost waarbij met structureel € 300 miljoen rekening mocht worden gehouden.

Welke bedragen mogen gemeenten opnemen?
Voor wat betreft de middelen jeugd in het Gemeentefonds is in 2019 € 400 miljoen toegezegd. Voor 2020 tot en met 2022 is € 300 miljoen toegezegd. In samenspraak met BZK is het de gemeenten toegestaan deze € 300 miljoen structureel op te nemen. Voor 2021 is ook nog een extra toezegging gedaan (dus boven op de € 300 miljoen) van € 613 miljoen en voor 2022 een toezegging tot van € 1,3 miljard.

Gemaakte afspraken
Op 2 juni 2021 zijn er afspraken gemaakt tussen Rijk en VNG over een Hervormingsagenda voor het Jeugdstelsel. Deze afspraken volgen op de arbitrage uitspraak van de Commissie van Wijzen (hierna de Commissie). Als onderdeel van de afspraken komt er voor het jaar 2022 een bedrag van € 1,3 miljard extra beschikbaar. Dit is bovenop de eerder toegezegd € 300 miljoen. Wij en de andere provinciale toezichthouders merken deze middelen - in de lijn van de eerder toegestane € 300 miljoen – aan als structureel dekkingsmiddel. De bekostiging vanaf 2023 is overgelaten aan

het nieuwe kabinet en is afhankelijk van het coalitieakkoord. Vanuit de koepels (IPO en VNG) is erop aangedrongen, dat gemeenten in hun meerjarenbegroting wel alvast rekening kunnen houden met extra structurele middelen vooruitlopend op de definitieve besluitvorming. In gezamenlijkheid hebben het Rijk, IPO en VNG hierover nu afspraken gemaakt. Concreet betekenen de afspraken dat gemeenten de volgende bedragen mogen opnemen in hun meerjarenbegroting:

	2023	2024	2025
Bedrag uit Financiële tabel samenvatting oordeel commissie van Wijzen (arbitragecommissie)	1.451	1.365	1.258
Bedrag toegestane Stelpost (75%)	1.091	1.024	944

Provinciaal toezicht
De stelpost geeft geen garantie, omdat het besluit afhankelijk is van een toekomstig coalitieakkoord. Dat verklaart ook het uitgangspunt, om in het kader van behoedzaamheid, 75% van de bedragen te hanteren voor de omvang van de stelpost. Met deze stelpost kunnen gemeenten de structurele lasten voor de jeugdzorg bekostigen. Daarom zien we de middelen geraamd op de stelpost dus ook als een structureel dekkingsmiddel. Opname van de stelpost zal, bij de beoordeling van de komende begrotingen, niet leiden tot een correctie op het begrotingssaldo door ons. Dit betekent dat bij een meerjarenbegroting 2022-2025 die, met inbegrip van de stelpost van 75 %, een structureel en reëel evenwicht vertoont, preventief toezicht niet aan de orde zal zijn. Mocht er na verwerking van de stelpost onverhoopt toch een tekortbegroting ontstaan, dan blijft de Gemeentewet en het Gemeenschappelijk Toezichtkader 2020 onverkort van kracht.

Voorzichtigheid
Het gaat hier echter nog niet om concreet toegekende middelen, maar om een fictieve post die afhankelijk is van de een toekomstig coalitieakkoord. Ten tweede gaat de Commissie er vanuit dat gemeenten nog in staat zijn om bepaalde maatregelen te treffen die het tekort kunnen verminderen. Deze potentiële maatregelen worden nog onderzocht en in mindering gebracht op het opgegeven bedrag. Het daadwerkelijke bedrag dat in de toekomst verwacht mag worden, kan daardoor lager zijn dan nu aangegeven is door de Commissie. Als laatste kent het bedrag uit de Commissie van wijzen een sterk teruglopend karakter, omdat andere concrete besparingsmogelijkheden wel zijn meegenomen. Er is daarom geen sprake van de oplossing van het probleem, maar van een tijdelijke opschuiving van het probleem.

Het doel van deze richtlijn is daarom om gemeenten niet te dwingen tot onverhoopte maatregelen, zoals het afschalen van voorzieningen, die niet of moeilijk terug te draaien zijn. We raden u dan ook om bij de opstelling van uw begroting voorzichtig met de inzet van de richtlijn om te gaan. Moeilijk realiseerbare maatregelen of bezuinigingen met een grote maatschappelijke impact kunnen vanwege deze richtlijn worden opgeschoven tot een later moment wanneer er definitief besloten wordt over de hoogte en verdeling van het Gemeentefonds. Omdat het om een fictieve verhoging gaat, raden we u af dit in te zetten voor nieuw beleid. Afhankelijk van uw financiële situatie ligt het voor de hand om de moeilijke maatregelen met grote maatschappelijke impact te pauzeren of te verzachten. Ook kunt u het weerstandsvermogen repareren zodat uw gemeente financieel gezond wordt of blijft en toekomstige uitdagingen vanuit een sterke financiële positie aankunt.

Communicatie
We delen deze informatie nu met u via de brief, zodat u dit mee kunt nemen bij de vaststelling van de begroting. Deze informatie is op 19 juli 2021 al gedeeld met uw ambtenaren, zodat met deze informatie rekening gehouden kon worden bij het voorbereiden van de begroting. Mocht u verder nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met uw contactpersoon.

Met vriendelijke groet,
Gedeputeerde Staten van Gelderland

John Berends
Commissaris van de Koning

Miriam Nienhuis
Secretaris